

dre end parter naturligvis ikke skal have en videre adgang til aktindsigt end parten selv. Den gældende § 41 indeholder et tilsvarende udtrykkeligt forbehold i kraft af de indledende ord »Uden for de tilfælde, for hvilke der i denne lov er truffet særlig bestemmelse«.

Som eksempler på regler, der er omfattet af henvisningen i stk. 3, nr. 1, kan nævnes retsplejelovens § 169, stk. 2, 1. pkt., om en myndigheds redegørelse for grundene til at nægte samtykke til afgivelse af vidneforklaring om forhold belagt med tavshedspligt, retsplejelovens § 450 a om indholdet af en samtale med et barn efter lov om forældremyndighed og samvær § 29, retsplejelovens § 456 m, stk. 4, og § 475 g, stk. 3, om anonymitet også i domsudskrifter mv. i forholdet mellem adoptivforældre og biologiske forældre, retsplejelovens § 729 c (hidtidig § 745 b) om begrænsning af forsvarerens og sigtedes aktindsigt, retsplejelovens § 746, stk. 2, 2. pkt., om politiets fremlæggelse af materiale i forbindelse med en tvist om forsvarerens eller sigtedes aktindsigt og retsplejelovens § 848, stk. 2, om et vidnes bopæl eller navn, stilling og bopæl.

Henvisningen omfatter desuden reglerne i retsplejelovens § 748, stk. 5 og 6. Disse regler giver mulighed for at undtage oplysninger fra sigtedes aktindsigt, hvis hensynet til statens sikkerhed, fremmede magter, sagens opklaring eller tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet. Sigtede skal have mulighed for at gøre sig bekendt med oplysningerne senest, når han eller hun har afgivet forklaring under domsforhandlingen. Tilsvarende gælder for retsplejelovens § 729 a, stk. 4 (hidtidig § 745 a) om begrænsninger i sigtedes adgang til aktindsigt hos forsvareren.

Henvisningen omfatter endvidere reglerne i retsplejelovens § 748, stk. 7, der generelt undtager retsmøder med relation til begrænsning af forsvarerens og sigtedes aktindsigt efter retsplejelovens § 729 c (hidtidig § 745 b) fra reglerne om underretning af sigtede.

Stk. 3, nr. 1, gælder, i det omfang en part konkret har været afskåret fra at gøre sig bekendt med oplysninger i sagen. Retsplejelovens § 748, stk. 5 og 6, og § 729 a, stk. 4 (hidtidig § 745 a), er derfor uden betydning, hvis en straffesag er afgjort ved dom, eftersom sigtede i så fald har haft mulighed for at gøre sig bekendt med oplysningerne (senest efter at have afgivet forklaring under domsforhandlingen). I straffesager, der afsluttes udenretsligt (med bødevedtagelse, tiltalefrafald uden vilkår eller påtaleopgivelse), kan det derimod forekomme, at der er oplysninger i sagen, som sigtede aldrig har haft mulighed for at gøre sig bekendt med, og i så fald kan disse oplysninger undtages fra aktindsigt i medfør af stk. 3, nr. 1. Det samme gæl-

der, hvad enten straffesagen sluttes indenretsligt eller udenretsligt, hvis forsvarerens og sigtedes aktindsigt har været begrænset helt frem til sagens afslutning i medfør af retsplejelovens § 729 c (hidtidig § 745 b).

Stk. 3, nr. 2, giver mulighed for at begrænse retten til aktindsigt, i det omfang ansøgerens interesse i aktindsigt findes at burde vige for afgørende hensyn til statens sikkerhed eller forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner. Det fremgår af formuleringen, at der skal foretages en konkret afvejning af ansøgerens interesse i aktindsigt over for de pågældende modhensyn. Det bemærkes i den forbindelse, at et alternativ til helt at nægte aktindsigt kan være at afslå at udlevere kopi af de pågældende dokumenter, jf. nedenfor om stk. 4.

Reglen er beslægtet med den gældende undtagelsesregel i retsplejelovens § 41 vedrørende »hensynet til statens sikkerhed eller forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt«. I forhold hertil er dog tilføjet hensynet til forholdet til mellemfolkelige institutioner.

I modsætning til forslaget i betænkningen er hensynet til rigets forsvar derimod ikke nævnt særskilt, da statens sikkerhed også omfatter rigets forsvar, og da »hensynet til statens sikkerhed« er det udtryk, der i øvrigt benyttes i en række bestemmelser i retsplejeloven.

Der skønnes heller ikke behov for ved siden af hensynet til forholdet til fremmede magter som i den gældende § 41 tillige at medtage »særlige hensyn til disse i øvrigt«. Disse ord indgår i retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 2, om dørlukning, hvilket begrundes med, at det i sager om ydelse af international retshjælp kan være rimeligt at lukke dørene med henvisning til vedkommende stats interesser, uden at dørlukningen kan siges at være begrundet i »statens forhold til fremmede magter«, jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, side 2031.

Dørlukning angår imidlertid enhvers adgang til at overvære retsmødet, hvorimod der her er tale om aktindsigt for personer, der kan godtgøre en særlig interesse i aktindsigt. Desuden gælder retten til aktindsigt i straffesager først, når sagen er endeligt afsluttet, hvilket i sager om ydelse af international retshjælp betyder, at den udenlandske straffesag skal være afsluttet. Det skønnes derfor tilstrækkeligt, at aktindsigt kan begrænses af hensyn til forholdet til fremmede magter.

Stk. 3, nr. 3, er udtryk for en nydannelse. Reglen giver mulighed for at begrænse retten til aktindsigt, hvis dokumentet indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til va-